

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA

KATAR-KUVAIT

GAZDASÁGI HÁTTÉR

Melléklet az MKIK üzleti delegáció meghirdetése kapcsán

GAZDASÁGI HELYZET KATARBAN

Áttekintés

Katar a világ leggazdagabb államai közé tartozik, az egy főre jutó GDP-ben világszinten második helyen áll, míg a GDP növekedése évek óta a legmagasabb. A világgazdasági válság idején is felmutatott kiemelkedő gazdasági teljesítmény elsősorban az energiahordozók árának emelkedése, illetve a katari szénhidrogén szektor folyamatos bővülésének eredménye.

KATAR ÉS A SZÉNHIDROGÉNIPAR

Katar GDP-jének több mint 50%-a származik a szénhidrogéniparból, amely exportbevételeinek 85%-át is kiteszi.

Katar a szénhidrogénexportot illetően elsősorban a cseppfolyósított gáz (LNG) szállítására koncentrált, 2011 végére elérte a 77 millió tonnás LNG export-kapacitást, amellyel megerősítette legnagyobb cseppfolyósított földgáz exportőr szerepét. Katar várhatóan hosszú távon is képes lesz fenntartani gázexportját, hiszen a világ harmadik legnagyobb földgázkészleteivel rendelkezik. Exportlehetőségei diverzifikálása érdekében folyamatosan keres új piacokat, és folyamatosan köt újabb gázzállítási szerződéseket. Néhány félresikerült megállapodást követően (az USA-ban katari részfinanszírozással épült LNG-terminált nem tudnak kihasználni, mert az új technológiák bevezetésével az USA növelni tudta gázkitermelését; Olaszországban közös katari-olasz beruházásként megvalósított LNG-terminált csak a tervezettnél egy évvel később tudtak üzembe helyezni, ugyanis az olasz hatóságok nem adták ki a megfelelő engedélyeket időben) azonban Katar immár megpróbál kimaradni az LNG export alapfeltételeként épülő LNG-terminálok finanszírozásából (Európában Lengyelországban épül terminál, illetve szó van új olaszországi és horvátországi terminálok építéséről is).

KATAR FEJLESZTÉSI TERVE

Katar hosszú távon megpróbál olyan fejlesztési tervet megvalósítani, amely a szénhidrogénektől való gazdasági függést mérsékeli. Ennek lépéseit dolgozza ki a hosszú távú Qatar National Vision 2030, valamint a rövidebb távú, Qatar National Development Strategy 2011-2016, a katarai nemzeti fejlesztési stratégia. A fejlesztések célja a munkahelyteremtés, minőségi szakképzés, egy tudásalapú gazdaság létrehozására. A 60 milliárd USD-t kitevő fejlesztések egyaránt érintik az energia szektort – Katarnak komoly tervei vannak alternatív energiaforrások fejlesztésében –, valamint Katar FIFA Világbajnokság rendezéssel kapcsolatos előkészületeit.

KATAR RÉSZVÉTELE A REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉSSEN

Katar tagja az Öböl Együtműködési Tanácsnak (ÖET), amely a térség hat országának laza gazdasági szövetsége. Az ÖET további tagjai Szaúd-Arábia, Bahrein, Kuvait, Egyesült Arab Emírségek és Omán. Az ÖET 1981-es megalakulása óta a szervezet céljai között szerepel, hogy az Európai Unióhoz hasonló, gazdaságilag integrált térséget alkosson. E folyamat mérföldkövei a vámunió, a közös fizetőeszköz bevezetése, a közös Központi Bank felállítása és a közös piac megalakulása. Bár a megállapodások szerint a vámuniónak már 2003 óta működni kellene, erre még mindig nem került sor. Szintén folyamatosan húzódik a közös fizetőeszköz bevezetésének kérdése (amivel kapcsolatban Omán és az Emírségek már jelezték, hogy nem terveznek részt venni benne és Kuvait részvételi szándékával kapcsolatban is kérdések merülnek fel).

KERESKEDELEMFEJLESZTÉS ÉS TURIZMUS

Kereskedelemfejlesztés

Az gáz és olajexportra épülő gazdaság, valamint a mezőgazdasági termeléshez szükséges természeti adottságok hiánya és a gyártói szektor fejletlensége miatt a régió országai gyakorlatilag mindenből behozatalra szorulnak, a belső fogyasztást intenzív importtal kényszerülnek kielégíteni. Ennek köszönhetően kiemelt lehetőségeket rejtenek az alábbi szektorok:

olajipari berendezések és szolgáltatások

informatikai szolgáltatások

élelmiszer kereskedelem

egészségügyi gépi berendezések

turizmus

Turizmus

Fokozatosan növekszik a Katarból Magyarországra utazók száma. Jelenleg a vízumkérelmezők többsége edzőtáborba, illetve konferenciára vagy üzleti útra utazik hazánkba, azonban folyamatosan növekszik a turisták száma is. A vízumkiadások alapján azonban legfeljebb a trendeket lehet megítélni, a Magyarországra utazók számát nem, hiszen a katariak többsége több éves érvényességű vízumokkal utazik az EU-ban. A Magyarország iránti érdeklődés folyamatos növekedésében vélhetően jelentős szerepet játszott a Magyar Turizmus Zrt. turisztikai bemutatója – erre 2011. késő tavaszán, illetve őszén is sor került.

TÁBLÁZATOK

Katar külkereskedelmi forgalma, 2010-2011

		2010	2011
Export	Mrd USD	72,04	104,3
Import	Mrd USD	20,94	25,33

Forrás: CIA World Factbook

Katar főbb gazdasági mutatói

Megnevezés		2009	2010	2011
A GDP (PPP)	Mrd USD	127,1	149,9	182
A GDP növekedése változatlan áron	%	11,9	16,6	18,8
Az egy főre jutó GDP (PPP)	Ezer USD/fő	77,5	88,2	102,9
Az infláció	%	4,8	-2,4	2

Forrás: IMF

A magyar-katari külkereskedelem áruszerkezete (ezer USD)

	Kivitel			Behozatal			Egyenleg		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Összesen	31157,9	25381,3	34808,3	942,9	312,8	7065	30215,0	25068,5	27743,3
Élelmiszer, ital, dohány	402,1	407,2	806,1	0,0	n.a.	0,1	402,1	407,2	806,1
Nyersanyagok	3,0	56,2	50,6	n.a.	n.a.	n.a.	3,0	56,2	56,2
Energiahordozók	n.a.	0,6	1459,7	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0,6	1459,7
Feldolgozott termékek	2878,3	2804,1	3205,6	28,8	103,7	30,2	2849,5	2700,4	3175,4
Gépek, gépi berendezések	27874,5	22113,1	29286,1	914,0	209,1	7574,7	27870,5	22199,1	21711,4

Forrás: KSH

GAZDASÁGI HELYZET KUVAITBAN

Áttekintés

Kuvait 17 818 km² területű, erős gazdasággal rendelkező ország lakossága 3,6 millió fő, de ennek csak 32%-a kuvaiti állampolgár, míg a többi külföldi munkavállaló. Gazdaságának fő motorja az olajkitermelés, amely a 171 mlrd USD összegű GDP közel felét és az export bevételek, valamint az állami bevételek 95%-át adja. Kuvait olajvagyonja nagyjából 102 milliárd hordó, amely a Föld ismert, és mai technológiával kitermelhető készleteinek mintegy 9%-a. A kuvaiti állami befektetési alap, a Kuwait Investment Authority mintegy 360 mlrd USD befektetési vagyont kezel, különböző alapokon és struktúrákon keresztül.

KUVAIT NEMZETI FEJLESZTÉSI TERVE

A Kuvaiti Nemzeti Fejlesztési Tervet (NFT) 2010-ben hagyta jóvá a parlament. Az NFT keretösszege megközelítőleg 120 mlrd USD, s egyik fő célja az olajipartól történő függés csökkentése. Az NFT az országot egy regionális kereskedelmi és pénzügyi központtá alakítaná, a fenntartható gazdasági fejlődés és a GDP növelésével párhuzamosan. A gazdaság diverzifikációját a kormányzati beruházások növekedésével és a magánszektor intenzívebb bevonásával tervezik megvalósítani. A beruházások között számos „mega-projekt” szerepel, bekapcsolódási pontot kínálva a külföldi vállalatok számára. Kuvait 2012 februárjában kinevezett új kormányának programjában a gazdasági reformok megerősítésén túl a közvetlen külföldi beruházások növelése is napirenden van.

A fejlesztési terv megvalósítása drasztikusan megváltoztathatja Kuvait gazdaságát. A fenntartható gazdasági növekedés és nem olajszektorhoz köthető állami beruházások garantálhatják az elkövetkezendő évek során az átlagosan 5%-os fenntartható reálgazdasági növekedést. Ezzel csökkenthető az állami bevétel kiesésének mértéke az olaj világgpiaci árának csökkenése esetén és gazdaság stabilabbá válik. A kuvaiti állampolgárok magán szektorban való munkahelyteremtő törekvéseit is elősegítik az állami beruházások. Jelenleg mindössze 80 ezer kuvaiti állampolgár dolgozik a magánszektorban, míg a maradék 300 ezret az állam foglalkoztatja.

A MAGYAR-KUVAITI GAZDASÁGI KAPCSOLATOK

A magyar-kuvaiti gazdasági kapcsolatok több mint három évtizedes múltra tekintenek vissza. A '90-es évekig Kuvait – több százmillió USD nagyságrendű kereskedelmi forgalommal – a magyar gazdaság hídfőállása volt a térségben, s az időközben átalakult vagy megszűnt magyar vállalatok helyi kapcsolatrendszere még mindig kitapintható és működtethető. A hazánkból külföldi piacokra termelő multinacionális vállalatok Kuvaitba irányuló exportja 2007-ig mutatható ki, s annak legmagasabb értéke megközelítette a 80 millió EUR-t. Kétoldalú kereskedelmünk hagyományosan számottevő magyar aktívumot mutat. Kivitelünk 2011-ben (21,1 millió EUR) az előző évi mennyiséghez (10,5 millió EUR) képest megduplázódott, 2012 első félévében pedig 9,3 millió EUR-t tett ki. Behozatalunk 2011-ben (38,6 ezer EUR) a 2010-es szint (73,4 ezer EUR) közel felére esett vissza. A robbanásszerű exportbővülés hátterében főleg a magyar élelmiszerek és a technológiai termékek iránt jelentős mértékben fokozódott helyi kereslet áll. Kivitelünk további növelése szempontjából perspektivikus területnek számít a technológia-transzfer, az egészségügy, a mezőgazdaság, a kutatás és fejlesztés (R&D), az IT-iparágak, a turizmus, a környezetvédelem, az energetika, továbbá az élelmiszer- és vízipar.

A Magyar-Kuvaiti Gazdasági Vegyes Bizottság alakuló ülésének időpontja 2013. május 7-8, mely az első ilyen formátumú tanácskozás lesz egy ÖET-tagállammal. A rendezvénytől kereskedelemi, befektetési és gazdasági kapcsolataink élénkítését, valamint új együttműködési területek feltárását reméljük.

